

Volkstuinvereniging Hardinxveld- Giessendam

NIEUWSBRIEF 2021 – Nr. 1 - maart

Dit nummer :

- Bestuursmededelingen
- Afscheid van de secretaris
- De nieuwe schuur ... !
- Combuca
- Tips!
- Enz., enz.....

Bestuur:

Voorzitter: N. Klomp (tel. 06-48473183)

Secretaris: J. Dammers

Penningmeester: H. Nederlof

Lid: A.P. de Kock

Lid: C. Adriaanse

Lid: E. van der Meijden

E-mail : vtv-hg@outlook.com

Redactie Nieuwsbrief

Cees Adriaanse

Marlon van den Bos

Jan Vink

E-mail : jjv@solcon.nl

Website: www.vtv-hg.nl

VAN DE REDACTIE:

Het was niet de redactie die begon aan deze nieuwsbrief, maar ons nieuwe bestuurslid Erik van der Meijden. Hij stuurde op 31 januari een fotootje met de eerste rabarber, die hij tevoorschijn zag komen! Dat geeft aanleiding om aan een nieuwsbrief te beginnen; het nieuwe tuinseizoen wordt immers aangekondigd! Van de afwerking en laatste wintergroenten van het vorige seizoen gaan we over naar de voorbereidingen van het nieuwe seizoen. We hebben alle weertypen van het winterseizoen al gehad, er is en er wordt veel gespit en de eerste platte bakken worden ingericht. Het voorjaar komt eraan! Erik bedankt voor je foto; we hebben er weer zin in!

VAN DE VOORZITTER

Het nieuwe seizoen op het tuin complex is weer aangebroken; dat merken we ook op de tuinen. Er zijn weer veel tuinen gespit, het zij met de hand, of machinaal. We hebben alle weertypen achter de rug: vorst, sneeuw en hoge temperaturen.

Ik ben regelmatig niet aanwezig geweest door lichamelijke klachten, maar langzaam komt alles weer goed. Cees Adriaanse heeft mijn taak als voorzitter fantastisch waargenomen, mijn dank hiervoor aan Cees.

Er zijn enige wijzigingen in het bestuur aanstaande; onze secretaris stopt in maart als bestuurslid. Wegens zijn verhuizing naar Alblasterdam vindt hij dat hij nu moet stoppen; hij blijft wel lid van de vereniging en behoudt ook zijn tuin. Wij zijn hem zeer erkentelijk voor zijn inzet als bestuurslid en zijn secretariaatswerk; Dammers bedankt hiervoor.

Zijn opvolger is Erik van de Meijden; hij heeft tuinnummer 60 en zal zich zelf aan u voorstellen.

Onze penningmeester Henk Nederlof was 1 januari 25 jaar penningmeester van onze vereniging; wij feliciteren hem daarmee en hopen dat hij nog lang deze taak wil vervullen.

De voortgang van de nieuwe schuur vordert gestaag. Zaterdag 27 februari hebben wij vanuit de schuur het zaad uitgedeeld zoals u gemerkt heeft en wij kregen veel goede reacties hoe de binnen- en buitenkant er uit ziet.

Op 24 april hopen wij de schuur officieel te openen door onze burgemeester; u wordt hier van op de hoogte gehouden.

Ik wens u dit voorjaar veel tuinplezier toe.

Hartelijke groet, Nico Klomp.

AFSCHEID VAN SECRETARIS DAMMERS

De heer Dammers aan het woord:

Helaas kunnen wij door het corona-gebeuren geen ledenvergadering op de gebruikelijke manier houden. Het was de bedoeling om tijdens de eerstkomende ledenvergadering afscheid te nemen als secretaris van de vereniging. Vandaar dat ik het maar door middel van deze bijdrage wil doen.

Door mijn verhuizing vorig jaar naar Alblasterdam vond ik het om praktische redenen beter om terug te treden uit het bestuur.

Met ingang van a.s. 15 maart hoop ik mijn taken over te dragen aan onze nieuw benoemde secretaris. Zelf ben ik in 2006 op verzoek van een bevriende tuinder begonnen met het tuinieren op onze volkstuin. In maart 2007 werd ik al gevraagd om zitting te nemen in het bestuur als secretaris. Ik heb het dus zo'n 14 jaar mogen doen.

Als bestuur hebben wij in deze jaren steeds in een goede harmonie met elkaar kunnen werken. In deze periode heb ik 106 nieuwe leden kunnen inschrijven en 86 leden zien vertrekken.

Een mooi project in deze periode is zeker de drainage van de tuinen geweest.

Het geregeld onder water staan van een aantal tuinen tijdens een natte periode is hierdoor zo goed als verdwenen.

Het volgende project, de nieuwbouw van de schuur, mag zeker als een hoogtepunt worden gezien. Hoewel het kostenplaatje wat hoger zal uitvallen als gedacht ben ik toch blij dat ik voor deze nieuwbouw heb gekozen.

Gelukkig neem ik nog geen afscheid als tuinder, want ik hoop zolang de gezondheid het toelaat, mijn tuin nog te blijven aanhouden.

ERIK VAN DER MEIJDEN STELT ZICH VOOR

Zoals jullie hierboven hebben kunnen lezen heeft dhr. Dammers afscheid genomen als secretaris van het bestuur. Door het bestuur ben ik eind vorig jaar gevraagd om deel te worden van het bestuur en nu is het dus zover.

Daarom zal ik me even voorstellen voor degenen die mij nog niet kennen.

Erik van der Meijden (47 jaar) getrouwd met Corrie en samen hebben we vier kinderen. Het wordt dit jaar mijn tiende tuinseizoen op de Moeshof. Overdag werk ik bij Gebr. de Koning in Papendrecht in de voorbereiding/uitvoering van funderings- en betonwerken. In de vrije tijd vooral bezig met gezin en de moestuin.

Ik hoop de komende tijd alle taken van het secretariaat over te nemen en dat net zo zorgvuldig als de heer Dammers uit te voeren. Ik wens jullie alvast veel plezier met tuinen in het nieuwe seizoen maar ook minstens zoveel plezier in de onderlinge contacten.

ALGEMENE LEDENVERGADERING

Opnieuw kunnen we, vanwege de corona-beperkingen, voorlopig geen Algemene Ledenvergadering houden. Het bestuur vergadert op 15 maart en heeft het voornemen om de jaarstukken, die normaliter op de vergadering worden gepresenteerd en besproken, schriftelijk aan u voor te leggen met de mogelijkheid hierop te reageren. U ontvangt de stukken dan digitaal, eventueel vergezeld van een speciale nieuwsbrief.

OVERLEG MET DE GEMEENTE

Het bestuur heeft besloten een aantal problemen betreffende het onderhoud van ons complex voor te leggen aan de gemeente. Er is een onderhoud gevraagd met het college van B en W. Na enig geduld te hebben uitgeoefend verscheen op 23 februari de heer Dijkers op ons complex. Hij is een interim medewerker bij onze gemeente en belast met de voorbereiding van overleg over de door ons genoemde aandachtspunten.

Het was een constructief en prettig overleg. We hebben het gehele complex rondgelopen, waarbij de heer Dijkers foto's maakte.

Punten van aandacht die o.a. besproken zijn:

- *Onderhoud hoofdpad op het complex "De Moeshof"*
- *Hekwerk voorzijde ingang*
- *Hekwerk achterzijde - geen sleutel bij calamiteiten*
- *Inzakken van de slootkanten/beschoeiing/ schuurtjes verzakken*
- *Slootwerk*
- *Nutsvoorzieningen*

Na afloop hebben wij de heer Dijkers nog enkele documenten gestuurd, die hij kan gebruiken bij het verwerken van onze vragen. We wachten af wat de reactie van de gemeente wordt en zien de uitnodiging voor verder overleg tegemoet.

DE VOORTGANG VAN DE BOUW VAN DE SCHUUR (bericht van het bouwteam)

De schuur is op enkele klussen na, al bijna klaar. Zo moet het dak nog afgewerkt worden en de goten moeten er nog aan. Binnen moet er nog geveerd worden en diverse planken bevestigd.

Wij zijn optimistisch genoeg om te zeggen dat hij op tijd klaar is voor de opening.

Ook het buitenterrein moet nog schoon gemaakt en onkruidvrij worden gemaakt.

Een dezer dagen worden de waterafvoer en dergelijk aangesloten en de paden rond de schuur afgewerkt.

DE OPENING VAN DE NIEUWE SCHUUR

De schuur nadert z'n voltooiing en het bouwproces zal worden afgesloten met een officiële opening, verantwoording naar de subsidiegevers en sponsors en het bedanken van alle medewerkers. Het bestuur heeft een werkgroepje gevormd met het verzoek dit voor te bereiden.

Het tijdstip dat hiervoor al langere tijd wordt genoemd is zaterdag 24 april.

Ondanks de corona-beperkingen die er ongetwijfeld zullen zijn, houdt het werkgroepje zich aan deze datum. We maken dus een plannetje en wanneer er aanpassingen nodig zijn of het helemaal niet door kan gaan, houden we u daarvan op de hoogte.

Uitgangspunt bij de voorbereiding is nu geweest dat we denken met maximaal 30 gasten aanwezig te kunnen zijn. Burgemeester Heijkoop heeft toegezegd de opening te verrichten.

Bij een aantal van 30 gasten kunnen slechts de burgemeester, subsidiërende instanties en sponsors, de pers, bestuur en vrijwilligers rond de bouw aanwezig zijn. Bij de uitnodiging zal gevraagd worden of iedereen zonder partner wil komen. Het programma bestaat uit enkele toespraakjes, de openingshandeling, ontmoeting met de gasten en rondleiding op de Moeshof. Het is dus tevens een beetje 'open huis' op ons complex.

De leden kunnen op 24 april normaal op hun tuin werken en verblijven. We vragen u om op deze dag geen gebruik te maken van de parkeerplaats of nog liever: niet met de auto naar de Moeshof te komen.

's Middags ontvangen we u graag – gespreid – in het nieuwe gebouw voor bezichtiging en ontmoeting.

Wanneer mogelijk willen we in de nazomer een feestelijke bijeenkomst voor alle leden organiseren om te vieren dat we een mooi eigen gebouw hebben gekregen!

EEN FEESTELIJKE DAG (op een geordend complex)

Hoewel we waarschijnlijk slechts een bescheiden feest hebben op 24 april, willen we graag dat ons complex er goed uitziet. Daar kunnen we met elkaar voor zorgen. Helpt u mee?

We vragen u de paden rond uw tuin schoon te houden en de omgeving van bouwsels, waar nodig, op te ruimen. Graag alle materialen, die u niet meer gebruikt, naar huis of het afvalbrenghstation brengen.

De berm langs het hoofdpad graag helemaal leeg laten.

Op de tuin bent u op 24 april bezig met de start van het tuinseizoen; nog veel zwarte grond, maar ook de eerste groenten komen tevoorschijn!

De tuincommissie houdt begin april een oogje in het zeil en spreekt u eventueel aan .....

EEN NAAM VOOR ONZE SCHUUR

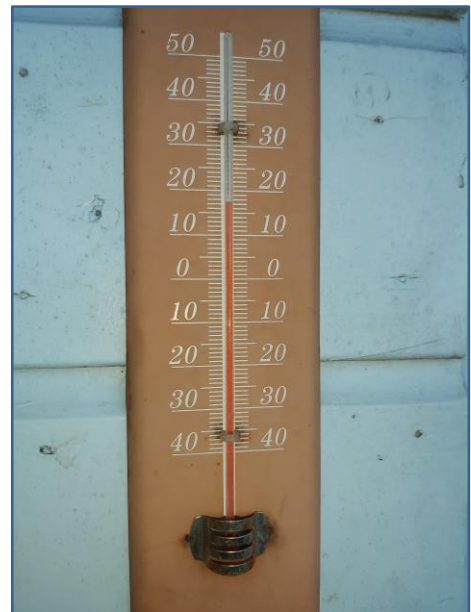
Weet u een naam voor de nieuwe schuur van onze Volkstuinvereniging,? De eerste suggesties zijn al binnen! Graag ideeën indienen bij Nico Klomp vóór 15 maart !! Op 24 april wordt de naam van ons Verenigingsgebouw onthuld!

GROENAFVAL IN DE KAR

De kar voor groenafval wordt weer achter langs het pad gezet zodat jullie het GROENAFVAL daar weer in kunnen storten. **Dit** blijft echter alleen mogelijk, wanneer meer leden bereid zijn de kar een keer naar de afvalbrengstation te brengen. Meldt u zich hiervoor aan!? Té gemakkelijk wordt aangenomen dat altijd dezelfde vrijwilligers of het bestuur dit verzorgt.

HET KAN VRIEZEN EN HET KAN DOOIEN ..... 12 FEBRUARI EN 19 FEBRUARI ... !!!

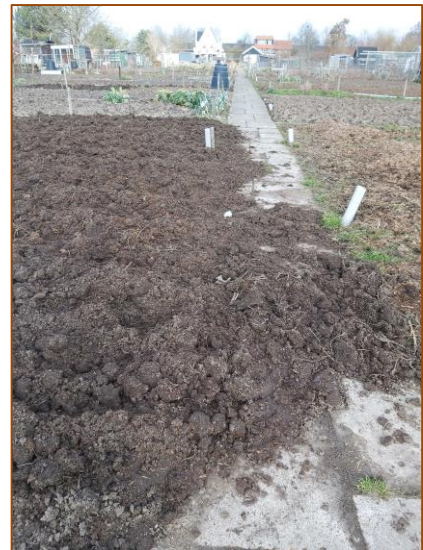
SPITTEN EN FREZEN

Tijdens de laatste mooie week van februari heeft Peter van den Heuvel heel veel tuinen kunnen spitten. De grond was na de dooi weer voldoende opgedroogd om aan de slag te gaan. In deze maand zal er worden gefreesd.

Soms lijkt het of Peter de paden ook heeft omgespit, maar daar liggen de tegels nog onder en de losse grond is uit de machine gevallen tijdens het draaien.

De tuineigenaar weet echter nog niet dat zijn of haar tuin is gespit of gefreesd en daardoor blijft de losse grond soms op het pad liggen. Peter heeft geen tijd om het op te ruimen; hij wil meters maken wanneer de grond geschikt is.

Dus daarom het voorstel: na het spitten en frezen even een telefoontje of appje naar de eigenaar met de mededeling 'Je tuin is gespit/gefreesd, kom even langs om de paden weer schoon te maken'.

ROND OF SCHERP

Houd je van spinazie? Het is heel gemakkelijk om te telen. Je kunt het al vroeg zaaien en het groeit zo snel, dat je weinig last hebt van onkruid. Maar welk zaad kun je het beste gebruiken? Die keuze is bepalend of je succesvol spinazie kunt oogsten.

Er zijn namelijk twee soorten spinaziezaad en het tijdstip waarop je gaat zaaien bepaalt ook welk zaad je moet gebruiken. Rondzaad of scherpzaad?

Rondzaad houdt niet van kou, maar het schiet niet snel door. Dit gebruik je dus onder warmere omstandigheden in de late lente en de zomer.

Scherpzaad schiet snel door bij warme omstandigheden, maar het kan wel goed tegen de kou. Dit kun je dus al heel vroeg in de lente zaaien en in de herfst.

Teelt-technisch: spinazie kun je gebruiken als een vóór- of een nagewas. Op de plaats waar je vroeg spinazie hebt gezaaid en geoogst, zet je eind mei of begin juni een typische zomerteelt, zoals bonen of een pompoen. Krijg je in de nazomer lege plaatsen in je tuin; dan kun je nog even spinazie zaaien. Zo heb je dus eigenlijk alleen scherpzaad nodig!

AARDBEIEN NA DE WINTER

Het staat er nog wat troosteloos bij .... jouw aardbeienplanten na de winter! Komt het wel goed met die bruine plantjes? We gaan als volgt aan de slag!

- De dode bruine blaadjes kun je voorzichtig wegknippen
- Het onkruid bij en rondom de planten haal je weg met de punt van een schepel.
- Maak de grond tussen de rijen los met de schoffel of een hak
- Geef organische voeding; bijv. koemestkorrels voor de langdurige voeding. Patentkali is ook belangrijk voor stevige planten en vruchten. Geef geen stikstof, want dan krijg je weelderige planten.

Je ziet de nieuwe plantrozetten al tevoorschijn komen; wanneer zich een struikje met losse bladeren heeft gevormd kun je eventueel een laagje stro rond de planten leggen, zodat de vruchten straks schoon blijven en meer zon en warmte hebben.

IN HET NIEUWS

Wanneer je Het Kompas leest moet je bijbetalen om premium te lezen. Daarom onderstaand verhaal compleet in onze nieuwsbrief.

‘Hobbytuinieren is een heerlijke ontspanning’

[H'VELD-G'DAM] Jan Vink (70) is geregeld op tuincomplex De Moeshof te vinden. Er is altijd wel wat te doen in zijn tuin, volgens Jan.

door Eline Lohman

Tuinieren heeft altijd de aandacht gehad van Jan, vertelt hij. „Ik keek al mee hoe mijn opa in het voorjaar de zaaadjes zorgvuldig aan de bodem toevertrouwde; hoe mijn moeder later in de zomer de prachtige krotten uit de grond trok. Tuinieren hoorde er gewoon bij op het boerenerf en de boerentuinen, die jaarlijks mest uit de koestal kregen, gaven fantastische opbrengsten. De echte liefde voor het wonder van het zaaien, ontkiemen, groeien en oogsten kreeg ik dus mee van mijn moeder en opa. Daar hoorde ook het genieten bij van aardbeien, aalbessen, kruisbessen, pruimen en kroosjes. Groenten, kleinfruit en dahlia's; daar lag al vroeg mijn passie!”

Toen Jan in het agrarisch onderwijs werkte, heeft hij er zelfs in gestudeerd. Na vier jaar opleiding mocht hij zich leraar plantenteelt noemen. Maar het gaat om meer, vindt de Hardinxvelder. „Hobbytuinieren is een heerlijke en gezonde ontspanning. Dat begint al wanneer je een nieuwe zaadbestelling in december klaarmaakt. Het leuke van het tuinieren zit in de beleving van de seizoenen, het buiten zijn in de natuur. De verwondering over groei en bloei! Ik ben een vogelkenner; fantastisch wat je hoort en ziet als je op je tuin bent. Vooral in 2020, waarin we nauwelijks de deur uit mochten vanwege de coronabeperkingen, kon ik toch naar de moestuin. Ik ben helemaal 'los' gegaan met meer opkweek thuis, meer rassenkeuze. Vier rassen pompoenen, 10 rassen tomaten, allerlei soorten boontjes. De vriezer en de voorraadkast zitten nog steeds vol. Bijna alle dagen ben ik even naar de tuin geweest voor een frisse neus en om te genieten. Op mijn tuin staat een blauw schuurtje met een bankje d'r voor. Dat is het 'rust- en genietpunt'.”

Vanwege zijn leeftijd wil Jan zich wel een beetje gaan beperken. Het vraagt allemaal veel tijd en aandacht en het is een hele klus om overal goed voor te zorgen. „Een moestuin is genieten, maar ook flink aanpakken! De natuur bedenkt altijd wel wat om de tuinman aan het werk te houden. Het lastigste is het onkruid; dat groeit vrijwel altijd. Gelukkig kunnen we ook de kinderen, kleinkinderen, familie en vrienden laten meegenieten. Mijn pompoenen worden bijvoorbeeld bijzonder gewaardeerd. Bij de kinderen bezorgen we die dan, net als veel andere groente, gewassen, gesneden en soms zelfs diep gevrozen. Groenten van de moestuin zijn dikwijls minder schoon dan van de groenteman; er zit een slakje in of wat modder aan, maar de smaak is

veel lekkerder. Het is biologisch en er is overdaad. Ik maak jaarlijks, samen met mijn vrouw, zo'n 250 potten jam /marmelade.”

De struiken met kleinfruit hebben een vaste plaats, maar voor al het overige maakt Jan jaarlijks een teeltplan. Dat is volgens hem noodzakelijk om de bodem niet uit te putten en plantenziekten te voorkomen. In het schuurtje zit het gereedschap dat nodig is om te tuinieren. „Normaliter ga ik een aantal dagdelen per week naar De Moeshof; dat is afhankelijk van het weer en het seizoen. Er is altijd wel wat te doen, maar soms is het alleen maar om wat verse groente te halen. Het is gezellig op het complex. We drinken – op afstand van elkaar - koffie met een aantal tuinders en bespreken het tuinen wereldnieuws. Er zijn ongeveer 60 tuinen. Tuinieren is ‘hot’ geworden. Er is altijd een wachtlijst. Het grootste project van dit moment is de bouw van het nieuwe verenigingsverblijf, dat in april geopend wordt.”

EEN VOLKSTUUNTJE? EEN BELEVING!

“Je proeft het verschil”.

Dit is een veelgehoorde kreet, wanneer je groente van je eigen tuintje voor een ander hebt meegegeven. Het is nog waar ook. Op één of andere wijze smaken groenten uit eigen tuin beter dan de groenten uit de eerste de beste supermarkt. Het is alom bekend dat de Franse keuken floreert door het gebruik van verse groenten. Dat kan bijna ook niet anders, want voor het verkrijgen van die groenten gaan de topkoks de kleine boerenmarktjes afstruinen.

De vraag is dan: Hoe kan het in vredesnaam zo zijn dat die groenten uit de moestuinen veel lekkerder zijn, ook al zien die producten er soms onogelijk uit. Daarvoor zijn een aantal redenen aan te geven:

- De groenten in de winkel hebben soms een lange rit achter de rug. Met andere woorden: De frisse smaak is al wat weg. De groenten zijn in de groeitijd “opgejaagd” door het geven van een specifieke bemesting. Deze bemesting bevordert een snelle groei. In een volkstuin is dat niet van belang. De plant in de volkstuin groeit weliswaar iets trager, maar neemt wel allerlei voedingsstoffen op uit de met micro organismen verrijkte grond, die bevorderlijk zijn voor de stevigheid en de smaak.
- Een andere factor is het zonlicht. Veel zonlicht zorgt voor het aanmaken van natuurlijke suikers. Een prachtig voorbeeld is het feit dat na een zonrijke zomer het suikergehalte in bieten, appels, peren en druiven hoger is in jaren, waarbij de zon minder te zien is geweest. Voor een kweker, die zijn producten snel wil verkopen, is het gebrek aan zonlicht soms een beperkende factor. De voorjaarsgroenten, gekweekt in kassen, hebben vaak een mindere smaak. Het mag dan ook niet verwonderlijk zijn, dat het kweken van groenten in de zogeheten volle grond, erg aantrekkelijk is. Het eten van de groente uit eigen tuin mag een motivatie zijn om te tuinieren, maar er zijn meer overwegingen om bezig te zijn in een volkstuintje.

Voor lichaam en geest.

Het is bekend dat tuinieren een gezonde bezigheid is voor lichaam en geest. Bijna iedere spier wordt bij het tuinieren aangesproken. Het gaat om lopen, bukken, spitten, duwen, tillen, hurken en ga zo maar door. Bovendien kan worden gewerkt in bijna elk gewenst tempo. Dat betekent dat op hoge leeftijd dit werk kan worden uitgeoefend. Voor de geest is het werken in de open lucht eveneens een geweldige ontspanning. Het is niet voor niets dat in geestelijke gezondheidszorg het bezig zijn in de tuin wordt gezien als een heilzaam middel tegen stress. Maar ook het feit dat men contact krijgt op een volkstuincomplex met gelijkgestemde

mensen, is veelal een prettige ervaring. Immers, je hebt een gemeenschappelijk interesse. Leeftijdsverschillen, opleidingsniveaus enzovoorts doen er domweg niet toe.

Voetafdruk.

Bovendien levert iedere tuinder een concrete bijdrage aan de verbetering van het milieu. Want het mag bekend worden geacht dat ieder individu van deze tijd het milieu belast. Die belasting wordt uitgedrukt in een persoonlijke voetafdruk. De voetafdruk wordt met een cijfer aangegeven. Bestaat het cijfer uit 1, dan betekent dat 1 hectare natuur voldoende is om een milieubelastende activiteit van ieder mens te neutraliseren. Onder belastende activiteiten vallen het energiegebruik, het maken van gebruiksartikelen, de uitstoot van broeikasgassen, het eten van voorverpakte voedingsmiddelen, logistieke kosten en vele andere aspecten. Het behoeft geen betoog dat de Amerikanen, met hun royale

energieverbruik, en de Finnen, woonachtig in een land met lange en koude winters, de grootste voetafdrukken hebben en dat de Afrikanen de kleinste voetafdrukken hebben.

Ons land heeft per hoofd van de bevolking eveneens een flinke voetafdruk. Om de belasting voor het milieu te verminderen, worden er thans allerlei oplossingen bedacht. Denk maar aan de energiebesparende apparaten, de schonere auto, het aanleggen van klimaatbossen en de isolatie van woningen. Desondanks haalt de consument groente en fruit uit de winkel die ingevoerd zijn uit een ver land. Over energiekosten gesproken. Blijkbaar wil men niet altijd de seizoensgebonden groenten eten. Echter, een kiene volkstuinder doet dat juist wel en levert op die wijze een bijdrage aan het verkleinen van de individuele voetafdruk.

Iedere hobby kost geld, moeite, tijd en meestal ook geld.

Bij het beheren van een volkstuintje is dat eigenlijk niet anders. Toch weet een ervaren hobbyist een aardige grijpstuiver aan het oogsten uit het eigen tuintje te verdienen. Iedereen weet dat het kopen van groente een dure aangelegenheid kan zijn. Evenwel, als de seizoensgebonden producten in de schappen liggen, dan blijkt dat ook aardig goedkoop te zijn. Loont het wel de moeite om zelf te kweken? Jazeker! In de eerste plaats weet je onder welke omstandigheden jouw eigen slakrop is gegroeid en in de tweede plaats heb je een klein slaplantje

in de grond gezet, die je ten opzichte van een volwassen krop voor een eurocenten hebt gekocht. Dat geldt niet alleen voor de sla; het geldt voor alle planten in de tuin. Daar kan geen groentewinkel tegen op.

Noodzakelijke kosten.

Edoch, daar staat wel wat tegenover. Dat zijn de kosten, die de hobbytuinder moet maken om een tuintje te onderhouden en om de planten te verzorgen. Voor een beginnende tuinder zijn er de aanschafkosten voor gereedschappen. Gelukkig zijn die aanschafkosten eenmalig. Een schop, hark, spade, bats, riek, gieter of een meetlint gaan soms jaren mee. Bamboestokken hebben helaas een kortere levensduur. Na een jaar of 5 zijn ze aan vervanging toe.

Iedere plant onttrekt voedingsstoffen uit de grond. Omdat de mens de plant opeet en vervolgens het verteringsproduct netjes via het toilet laat wegspoelen, verschaalt uiteindelijk de bodem. De bodem moet dus weer verrijkt of aangevuld worden met andere voedingsstoffen. Daarvoor zijn meststoffen nodig. Deze meststoffen kosten ook een paar centen. Last, but not Least zijn pootgoed en zaden eveneens niet gratis. Anders gezegd: In een volkstuin gaan de kosten voor de baten uit.

Het tweede deel van deze bijdrage verschijnt in de volgende nieuwsbrief.

OOGST UIT DE MOESTUIN: WAT DOE JIJ ERMEE?

Bessen, aardbeien, bramen, munt...de zomermostuin staat er vol mee. Waar veel mensen massaal aan het jam-maken slaan, gaat Marlon van den Bos de keuken in en gebruikt haar moestuinooft voor het bereiden van kombucha. 'Want fruit en kombucha: da's een geweldige combinatie', aldus Marlon.

Kombucha is een gezondheidsdrinkje. Het dagelijks drinken van kombucha zou je lichaam beschermen tegen virussen. Zelfs tegen innesteling van kwade kankercellen, zo bleek in de jaren tachtig uit wetenschappelijk onderzoek. Tweeduizend jaar geleden geloofden Chinese dynastieën al heilig in de geneeskrachtige werking van kombucha. Zij gaven het de naam 'onsterfelijkheidsthee'. De basis van kombucha is biologische zwarte en groene thee. Door het toevoegen van gisten en goede bacteriën ontwikkelt deze thee zich tot een gefermenteerde drank die je met kruiden, fruit of groente op smaak brengt. Marlon gebruikt haar eigen moestuinopbrengst voor het maken van biologische kombucha. 'Onbespoten en zonder kunstmest groot gegroeid. Waar vind je dat nog?'

Vóór de oorlog hadden veel huishoudens zo'n eigen brouwpot met kombucha in huis. Tot de thee op de bon ging en de suiker schaars werd. Toen stopte men ermee en raakte kombucha in de vergetelheid. Nu slikken veel mensen antibiotica en pillen als ze last krijgen van ontstekingen, reuma, verkoudheid of darmklachten. Maar kombucha is een gezond (lees: beter!) huis-tuin-en-keukenmiddel bij allerhande klachten en kwaaltjes. Het is daarnaast ook lekker en daarom besloot Marlon het zelf te maken. Zonder E-nummers en conserveringsmiddelen. In september hield ze een tuinproeverij voor wie kennis wilde maken met dit wonderdankje en sindsdien heeft ze een eigen handeltje opgezet. Op Facebook kun je filmpjes zien van het bereidingsproces en welke smaken voorradig zijn.

‘Het is heel leuk hoe mensen reageren’ vertelt Marlon. ‘Vaak zie je dat mensen even moeten wennen aan de smaak. Kombucha heeft een heel eigen, specifieke smaak. Wat je niet kunt vergelijken met een sap, wijn of frisdrank. Ik denk dat het nog het meest lijkt op rivella’. De smaak van kombucha is steeds weer anders. ‘Vergelijk het met kaas. Die verandert ook naarmate het ouder wordt. De smaak van kombucha wordt -onder invloed van temperatuur en tijd- intenser, een beetje zuurder. Het is echt een natuurproduct en dat proef je. Je kunt daarom nooit identieke smaken creëren: het ras, het soort fruit en de zoetheid ervan bepaalt de zoetheid van de drank. Lambada aardbeien geven een heel andere smaak aan aardbeienkombucha dan het Korona ras’.

Nieuwsgierig geworden? Bevraag Marlon (tuinnummer 28), neem een kijkje op haar Facebook [Marlon van den Bos | Facebook](#) of probeer eens een flesje!

EEN PRAKTISCHE TIP

In de Aldi-folder van deze week wordt een Tuinkasje met 4 etages aangeboden. Het is een kleine kas van stalen buisjes dat je op een terras, balkon of gewoon ergens tegen een muur kunt zetten. De beschermfolie heeft 2 ritsen aan de voorzijde waar je het kasje mee opent of sluit. Dit kleine kasje functioneert prima wanneer je in het vroege voorjaar zelfgekweekte plantjes wilt afharderen. Snel opzetten in maart en weer terug in de doos na 15 mei. Al ca. 5 jaar in gebruik! De kosten zijn € 19,99 en je kunt het kopen op zaterdag 13 maart (vroeg!)

NOG EEN TIP

Wanneer je kleinfruit of vruchtenboompjes nodig hebt, kun je goed terecht in Ottoland. Daar bevindt zich Jungheim Boomkwekerijen aan de Haringweg 3A. Het is een groot kwekerijbedrijf, waar particulieren op **zaterdagmorgen** terecht kunnen. Het belangrijkste vinden wij dat ze een zeer uitgebreid aanbod hebben voor een redelijke prijs – direct van de kweker dus. Maar net zo interessant is, dat Jungheim een goede website heeft. Hier kun je kiezen voor verschillende rassen en krijg je tegelijkertijd info over smaak, bloeitijd, oogsttijd, snoeien, enz. Alleen al een bezoekje aan die website is de moeite waard!

EEN VOORBEELD VAN DE WEBSITE

Ribes nigrum 'Titania' = Zwarte bes

De zwarte bes, *Ribes nigrum* 'Titania' is een sterk groeiende en productieve bessoort. Dit bessenras geeft jong al een groot aantal sappige bessen. De trossen zijn ook vrij groot. De struik is goed ziekteresistent en minder gevoelig voor late vorst in de lente. Deze plant geeft lange trossen van grote, vaste bessen die rijp zijn vanaf begin juli. *Ribes nigrum* 'Titania' is vooral bekend voor cassis dat men van de bessen maakt. De bes is zelfbestuivend, maar kruisbestuiving geeft meer vruchten.

Bloeitijd: April/mei

Rijptijd/pluktijd: Vanaf begin juli

Snoeien: De snoei in de zomer beperkt zich tot het weghalen van scheuten die uit de grond komen. Verwijder in de winter overtollige zijtakken. Zijtakken die te laag bij de grond zitten kunnen ook verwijderd worden. Als de struik na drie of vier jaar de juiste grootte heeft bereikt, kunnen de takken iedere winter worden teruggesnoeid tot op een stevige zijtak. Zorg in ieder geval dat regelmatig zijtakken worden verwijderd en dat er goed nieuw eenjarig hout kan groeien.

Bijzonderheden:

- Vroege oogst
- Grote opbrengst met lange trossen
- Hoog sapgehalte van de bessen, goed te gebruiken voor sap, jam en gelei
- Ziekteresistent
- Sterk groeiende struik

•

MET VRIENDELIJKE GROET,

Het bestuur van VTV-HG.